EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 14.7.2021
SWD(2021) 610 final/2

RADNI DOKUMENT SLUŽBI KOMISIJE

SAŽETAK IZVJEŠĆA O PROCJENI UČINKA

priložen dokumentu

Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća

o izmjeni Uredbe (EU) 2018/841 u pogledu područja primjene, pojednostavnjenja pravila o usklađenosti, utvrđivanja ciljeva država članica za 2030. i obvezivanja na zajedničko postizanje klimatske neutralnosti do 2035. u sektoru korištenja zemljišta, šumarstva i poljoprivrede i Uredbe (EU) 2018/1999 u pogledu poboljšanja praćenja, izvješćivanja, praćenja napretka i preispitivanja

{COM(2021) 554 final} - {SEC(2021) 554 final} - {SWD(2021) 551 final} - {SWD(2021) 609 final}

Sažetak (najviše dvije stranice)

Procjena učinka preispitivanja Uredbe o korištenju zemljišta, prenamjeni zemljišta i šumarstvu („LULUCF”)

A. Potreba za djelovanjem

O čemu je riječ? Zašto je to problem na razini EU-a?

Glavni je problem što se smanjuje kapacitet sektora LULUCF-a za uklanjanje CO_2 iz atmosfere: petina neto uklanjanja iz sektora izgubljena je između 2013. i 2018. Glavni su pokretači povećanje sječe drva, stalne emisije iz organskog tla i nedostatak poticaja. Prema projekcijama Komisije taj je trend moguće preokrenuti u sljedećem desetljeću, ali u postojećem regulatornom okviru ne pruža se dovoljno poticaja. Drugi su problemi nedostatak integriranog okvira politike za povećanje sinergije u zemljišnom sektoru (poljoprivreda i LULUCF), složenost pravila za obračun u okviru LULUCF-a i nedostaci u kvaliteti u sustavima praćenja i izvješćivanja.

Što bi trebalo postići?

Glavni je cilj politike postići klimatsku neutralnost u zemljišnom sektoru do 2035. (tj. ravnotežu emisija i uklanjanja iz LULUCF-a i poljoprivrede), drugi su ciljevi oblikovanje poštenog, fleksibilnog i integriranog okvira politike, kako bi se pojednostavnila provedba te poboljšalo praćenje i izvješćivanje.

Koja je dodana vrijednost djelovanja na razini EU-a (supsidijarnost)?

Klimatske promjene prekogranični su problem u okviru kojeg se koordiniranim djelovanjem na razini EU-a učinkovito dopunjava i jača nacionalno i lokalno djelovanje. Koordiniranim djelovanjem omogućuju se visoka razina ambicije na razini EU-a uz priznavanje različitih sposobnosti djelovanja država članica i omogućivanje veće troškovne učinkovitosti odgovarajućim fleksibilnim mogućnostima u državama članicama i u odnosu na drugo sektorsko zakonodavstvo (ESR).

B. Rješenja

Koje su različite opcije za postizanje ciljeva? Postoji li najpoželjnija opcija? Ako ne, zašto?

Prvom opcijom postavlja se ambiciozniji, ali pojednostavnjeni cilj uklanjanja za sektor LULUCF-a u svakoj državi članici. U drugoj opciji kombiniraju se pojednostavnjeni ciljevi za LULUCF s boljim poticajima za poboljšanje uklanjanja iz sektora LULUCF fleksibilnom mogućnošću s Uredbom o raspodjeli tereta. Opcijom 3. predlažu se proces planiranja i obvezujući ciljevi prema klimatski neutralnom zemljišnom sektoru (LULUCF i poljoprivreda) do 2035.

Najpoželjnija opcija sastoji se od kombinacije pojednostavnjenih i ambicioznijih nacionalnih ciljeva za LULUCF do 2030. (kao u opciji 1.2 ili opciji 2., ovisno o razini ciljeva prema ESR-u) radi klimatske neutralnosti na temelju zemljišta do 2035. za cijeli EU. Uključuje i proces planiranja za ublažavanje na temelju zemljišta, nacionalne zemljišne ciljeve za 2035. (koji će se utvrditi u kasnijoj fazi) te proširene zahtjeve praćenja i izvješćivanja.

Koja su stajališta različitih dionika? Tko podržava koju opciju?

Ispitanici u okviru otvorenog javnog savjetovanja izrazili su sklonost ambicioznijim ciljevima za LULUCF, a odabralo ih je njih 45 % (uglavnom: akademska zajednica, građani EU-a i nevladine organizacije). Na drugom mjestu nalazili su se integrirani ciljevi za zemljišni sektor za koje se odlučilo

40 % ispitanika, i to uglavnom iz privatnog sektora. Jačanje fleksibilne mogućnosti uz ESR bila je najpoželjnija opcija među javnim tijelima.

C. Učinci najpoželjnije opcije

Koje su prednosti najpoželjnije opcije (ako postoje, inače prednosti glavnih opcija)?

Ambiciozniji ciljevi za LULUCF donijet će jasne koristi za okoliš osim klimatske neutralnosti u zemljišnom sektoru do 2035., kao što su posredne koristi za prilagodbu na klimatske promjene, bioraznolikost i biogospodarstvo, te poticaje za nove poslovne modele („sekvestracija ugljika”) kojima se ostvaruju dodatni prihodi za upravitelje zemljištem. Integriranim procesom planiranja zemljišnog sektora i poboljšanim sustavima praćenja i izvješćivanja osigurat će se djelotvornije oblikovanje i provedba politike.

Koji su troškovi najpoželjnije opcije (ako postoji, inače troškovi glavnih opcija)?

Prema modelu Komisije (scenarij politike, koji se naziva i scenarij MIX) najambiciozniji cilj za LULUCF predviđen procjenom učinka (-310MtCO2eq 2030.) mogao bi se postići uz skromnu cijenu ugljika od najviše 10 EUR po toni CO_2.

Koji su učinci na MSP-ove i konkurentnost?

Ova inicijativa neće izravno utjecati na MSP-ove u zemljišnom sektoru (tj. nema zahtjeva za izravno izvješćivanje na razini pojedinih upravitelja zemljištem). Predloženim ciljevima usmjerit će se nacionalne politike ublažavanja u zemljišnom sektoru, kojima se može poboljšati dugoročna konkurentnost sektorâ biogospodarstva (npr. održivija opskrba hranom, stočnom hranom i biomasom te povećanje otpornosti na klimatske promjene).

Hoće li to bitno utjecati na državne proračune i uprave?

Pojednostavnjenje pravilâ o usklađenosti dovest će do smanjenja regulatornih troškova. Poboljšanje sustavâ praćenja i izvješćivanja povući će određene troškove, ali će dovesti i do učinkovitije upotrebe već financiranih i dostupnih skupova podataka i tehnologija (npr. daljinsko istraživanje) te isplativijeg donošenja odluka. Integrirano planiranje za cijeli zemljišni sektor može se temeljiti na postojećim nacionalnim energetskim i klimatskim planovima te će dovesti do sinergije politike, npr. sa ZPP-om, strategijom „od polja do stola”, strategijom za šume i strategijom za bioraznolikost. Učinci na nacionalne proračune isto bi bili posljedica trgovanja jedinicama emisija u okviru LULUCF-a, što bi moglo stvoriti prihode za države članice koje premaše svoje ciljeve.

Hoće li biti drugih bitnih učinaka?

Predloženi ciljevi u skladu su s kapacitetima država članica za ublažavanje klimatskih promjena i uklanjanje ugljika te bi se njima trebala osigurati pravedna raspodjela prednosti i napora.

Proporcionalnost?

Najpoželjnija opcija smatra se proporcionalnom većim klimatskim ambicijama inicijative za ostvarivanje cilja od 55 % (*Fit-for-55*) i cilju klimatske neutralnosti do 2050.

D. Daljnje mjere

Kad će se predložene mjere preispitati?
Zakonodavstvom će se predvidjeti redovito preispitivanje. Bit će usklađeno s preispitivanjem drugih zakonodavstva, na primjer, u prijedlogu Uredbe o raspodjeli tereta.